

ФІНАНСОВИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ РОЗВИТКУ
ЖИТЛОВОГО БУДІВНИЦТВА В УКРАЇНІFINANCIAL TOOLKIT FOR THE DEVELOPMENT
OF RESIDENTIAL CONSTRUCTION IN UKRAINE

У статті систематизовано основні підходи до розкриття концептуальних засад та практичного значення фінансового інструментарію у розвитку житлового будівництва в країні. Обґрунтовано провідну роль житлового будівництва у формуванні належних умов життєзабезпечення суспільства, забезпеченні стійкого розвитку національної економіки. Стаття присвячена дослідженню ролі фінансового інструментарію у забезпеченні ефективного функціонування житлового будівництва, необхідності розвитку фінансового інжинірингу як результативної складової відновлення житлового фонду країни, гарантування належного функціонування критичної інфраструктури. Обґрунтовано провідну роль сфери житлового будівництва у стимулюванні процесів соціально-економічного розвитку держави, формування умов життєзабезпечення її суспільства. Узагальнення наукових підходів вчених та практиків до категорії «фінансові інструменти» було покладено в основу розробки авторського підходу до трактування категорії «фінансові інструменти житлового будівництва» як особливого виду фінансової угоди реалізованої в межах відповідного фінансового механізму, в результаті використання яких посилюється взаємодія суб'єктів житлового будівництва з оточуючим середовищем, відбувається трансформації фінансових активів і зобов'язань, здійснюється стимулювання фінансової та виробничої активності житлового будівництва. На основі проведеної попередньої оцінки руйнувань житлової інфраструктури спричиненої військовою агресією на території нашої держави, обґрунтовано необхідність зміни підходів до подальшого відновлення житлового будівництва. Доведено, що прискорене відновлення зруйнованого житлового фонду вимагатиме подальшої трансформації всіх процесів його ресурсного забезпечення, в основі якого мають перебувати принципи: інноваційного розвитку, ефективності, доступності та безпечності житлового фонду. Визначено ключові переваги фінансового інжинірингу у сфері житлового будівництва, спрямованого на формування належного рівня фінансового потенціалу даної сфери. Наголошено на необхідності залучення міжнародної підтримки достатньої для відновлення житлового фонду, активізації житлового будівництва, забезпечення комплексного інфраструктурного відновлення критичної інфраструктури, реалізація якої повинна відбуватись за рахунок спільного поєднання наявних фінансових технологій, пошуку та впровадження інноваційних фінансових інструментів.

Ключові слова: фінансові інструменти, житлове будівництво, фінансовий механізм, фінансовий інжиніринг, житловий фонд, фінансові відносини, державні фінанси.

The article systematizes the main approaches to revealing the conceptual foundations and practical significance of financial instruments in the development of housing construction in the country. The leading role of housing construction in the formation of appropriate conditions for the livelihood of society, ensuring the sustainable development of the national economy is substantiated. The article is devoted to the study of the role of financial instruments in ensuring the effective functioning of housing construction, the need for the development of financial engineering as an effective component of the restoration of the country's housing stock, ensuring the proper functioning of critical infrastructure. The leading role of the field of housing construction in stimulating the processes of socio-economic development of the state, forming the conditions of life support of its society is substantiated. The generalization of the scientific approaches of scientists and practitioners to the category of "financial instruments" was the basis of the development of the author's approach to the interpretation of the category of "financial instruments of housing construction" as a special type of financial agreement implemented within the framework of the appropriate financial mechanism, as a result of which the interaction of the subjects of housing construction is strengthened construction with the surrounding environment, transformation of financial assets and liabilities takes place, financial and production activity of housing construction is stimulated. On the basis of a preliminary assessment of the destruction of housing infrastructure caused by military aggression on the territory of our country, the need to change approaches to the further implementation of housing construction is substantiated. It has been proven that the accelerated restoration of the destroyed housing stock will require further transformation of all processes of its resource provision, which should be based on the principles of: innovative development, efficiency, accessibility and safety of the housing stock. The key advantages of financial engineering in the field of housing construction aimed at forming the appropriate level of financial potential in the field of housing construction are identified. The need to attract international support necessary for the restoration of the housing stock, the activation of housing construction, the provision of complex infrastructural restoration of critical infrastructure, the implementation of which should be carried out through a joint combination of existing financial technologies, the search for and implementation of the innovation financial instruments, was emphasized.

Key words: financial instruments, housing construction, financial mechanism, financial engineering; housing fund, financial relations, state finances.

УДК 332.834(477)

DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.86-22>

Євтушенко Ю.В.

к.е.н.,
докторант кафедри фінансів,
банківської справи та страхування,
Національний університет
«Чернігівська політехніка»

Yevtushenko Yurii

Chernihiv Polytechnic National University

Постановка проблеми. Потреба трансформації наявних підходів до розвитку житлового будівництва в нашій країні формувалась досить тривалий час, що в першу чергу було спричинено існуванням диспропорції у фінансовій спромож-

ності домогосподарств та досить високою реальною вартістю житлового фонду. Зазначена невідповідність, ще до повномасштабного вторгнення на територію нашої країни, залишалась однією з ключових причин неспроможності задовільнити

наявні потреби у житловому фонді населення, формувала передумови накопичення його фізичного та морального зносу, що в кінцевому підсумку негативно позначалось на рівні життєзабезпечення населення країни в цілому.

Наразі, зазначена проблема набула більш широкого характеру, за рахунок системних руйнувань житлової інфраструктури. Зруйновані будинки, вулиці, квартали та цілі міста внаслідок військової агресії, спричинили загибель багатьох громадян, унеможливили відновлення багатьох територій у найближчій перспективі. Водночас, не зважаючи на подальшу військову агресію та бойові дії на значній території нашої країни, питання розвитку житлового фонду та забезпечення населення житлом належної якості залишається одним з першочергових. Обґрунтовуємо дане твердження з позиції ключового місця потреби забезпечення житлом у системі загальних потреб суспільства вирішення яких перебуває у площині його життєзабезпечення. Водночас, обмежені фінансові можливості всіх учасників процесу житлового будівництва в Україні в сучасних умовах, існування системних ризиків процесів відновлення та будівництва житлового фонду, сформували вагоме підґрунтя для пошуку нових фінансових інструментів забезпечення безперервності даних процесів. Враховуючи провідну роль фінансових інструментів у перерозподілі фінансових ресурсів, організації функціонування та активізації роботи фінансового ринку, саме трансформація підходів до розвитку фінансового інструментарію може сформувати необхідні умови розвитку житлового будівництва.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Розкриттю ролі фінансового механізму у процесі забезпеченні результативного функціонування фінансової системи держави, дослідженню його ключових складових, спрямованих на прискорення руху фінансових ресурсів присвячено праці значної когорти науковців і практиків, серед яких слід виділити наступних: Данилишин Б.М., Димченко О.В., Дубина М.В., Запатріна І.В., Крупка М.І., Лойко В.В., Оболенський О.Ю., Омельчук В.О., Парубець О.М., Попело О.В., Пшик Б.І., Рожко О.Д., Савченко В.Ф., Ткаченко Н.В., Хвесик М.А., Швабій К.І. та ін.

Вивченню особливостей впливу фінансового інструментарію на загальну будову фінансового механізму та практичні аспекти його використання в процесі розвитку житлового будівництва, поглибленню методологічних засад організації фінансових відносин на їх основі присвячені праці таких учених: Васильцева Т.Г., Джеджули В.В., Єпіфанової І.Ю., Забаштанського М.М., Іванюти С.П., Качали Т.М., Кондратова С.І., Кириленко О.П., Ніколаєва В.П., Онишко С.В., Полуянов В.П., Рогового А.В. та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Ринок фінансових послуг багатьох країн світу, протягом останніх років перебуває в умовах значних трансформацій, що обумовлено подальшою світовою глобалізацією та цифровізацією. Широке запровадження новітніх цифрових технологій в усі сфери життя суспільства, спричинили не лише активне застосування наявних технологій серед всіх верств населення, але також і стимулювали виникнення нових. Особливо стрімким розвиток новітніх технологій відбувається саме у фінансовому секторі, функціонування якого визначає не лише потенціал функціонування реального сектору економіки, але також і траєкторію майбутнього розвитку країни.

Необхідність протидії військовій агресії країни, відновлення значних обсягів руйнувань критичної інфраструктури та житлового фонду в умовах значного обмеження наявних фінансових ресурсів, загострили питання пошуку нових фінансових рішень, спроможних задовільнити потреби всіх учасників процесів житлового будівництва. З цих позицій, питання удосконалення фінансового інструментарію розвитку житлового будівництва, обґрунтування механізму його практичного застосування набуває особливої актуальності і практичного значення.

Постановка завдання. Метою даної статті є поглиблення теоретико-методологічних підходів розвитку фінансового механізму житлового будівництва в частині обґрунтування шляхів до пошуку та практичного застосування відповідного фінансового інструментарію.

Виклад основного матеріалу дослідження. Стейкий розвиток національної економіки має супроводжуватись її належним фінансовим забезпеченням, що досягається в результаті результативного функціонування її фінансового ринку, дієвого перерозподілу фінансових ресурсів між всіма сферами економіки. Відповідність наявного в обігу обсягу фінансових ресурсів потребам національної економіки, забезпечує необхідний потенціал її майбутнього функціонування, виступає одним з найбільш вагомих важелів сталого розвитку держави. Необхідність забезпечення потреб національної економіки достатнім обсягом фінансових ресурсів, суттєво збільшується під час перебування країни в умовах військового стану. Відволікання переважної частини наявних фінансових ресурсів держави на військові потреби, посилює потребу реального сектору економіки у фінансових ресурсах, стимулює фінансовий ринок до трансформації фінансових відносин та пошуку нових інструментів фінансування економіки [2; 4; 8].

Зважаючи на фундаментальне значення категорії «фінансові інструменти», її теоретичному значенню та практичному змісту приділено достатньо потужну увагу поміж науковців та практиків, таблиця 1.

Існуючі підходи до трактування сутності категорії «фінансові інструменти»

Автори	Трактування категорії
М. Деркач, Н. Стукало [13 с. 250]	Це податки, збори, відрахування, інвестиції, кредити, дотації, субвенції, ціни та тарифи, квоти, емісія грошових коштів, цінних паперів, продаж активів, формування і використання страхових фондів та ін. Вони забезпечують взаємодію фінансової системи та діють у межах більш широкого фінансово-кредитного механізму, який є сукупністю способів, форм та інструментів, що прийняті до використання у процесі проведення фінансових операцій
Я.Б. Дропа [3, с. 684]	Особливий продукт фінансового ринку, який має форму договору або угоди і використовується для залучення фінансових ресурсів однією стороною й отримання прибутків та/або економічної вигоди – іншою.
О. Маслова, О. Опалов [1, с. 71]	Це особливі товари фінансового ринку, які мають фінансове походження та виступають об'єктом купівлі-продажу на відповідних сегментах фінансового ринку
Національний банк України [10]	Будь-який контракт, результатом якого є створення фінансового активу одного суб'єкта господарювання і фінансового зобов'язання або інструменту власного капіталу іншого суб'єкта господарювання; це контракт, за яким одночасно в одного суб'єкта господарювання виникає фінансовий актив, а в іншого – фінансове зобов'язання або інструмент власного капіталу; фінансові активи чи пасиви, які можна купувати й продавати на ринку та за допомогою яких здійснюється розподіл і перерозподіл створеного капіталу; юридичний документ, що відображує певні договірні взаємовідносини або який надає певні права
Н. Поляк [12, с. 45]	Це фінансові зобов'язання, інструменти капіталу або будь-які документи в письмовій формі, що мають грошову вартість або засвідчують грошові операції і передбачають одержання доходу після їх продажу чи передання
Л. Примостка [13, с. 250]	Будь-який контракт із чітко вираженими економічними наслідками, предметом якого є грошові кошти (або чинне право на отримання грошових коштів чи їх еквівалентів) і який зумовлює появу права одного суб'єкта господарської діяльності та зобов'язання чи інструменту капіталу іншого
П(С)БО 13 [11]	Контракт, який одночасно приводить до виникнення (збільшення) фінансового активу в одного підприємства і фінансового зобов'язання або інструмента власного капіталу в іншого
О. Сохацька [13, с. 250]	Інструменти, що передбачають отримання доходу та можуть існувати у вигляді контрактів або цінних паперів
Фінансовий словник [6, с. 567]	Будь-який документ, що є свідченням боргу, продаж або передання якого забезпечує продавцю отримання фінансів. Прикладами фінансових інструментів є векселі, облигації й інші цінні папери, а також депозитні сертифікати
В. Ходаківська, О. Костюкевич та О. Лятамбор [16, с. 29]	Різноманітні фінансові документи, які обертаються на ринку, мають грошову вартість і за допомогою яких здійснюються операції на фінансовому ринку

Значна увага науковців та практиків до даної категорії обумовлена її фундаментальним впливом на всі сфери національної економіки, вагоме місце серед яких займає саме сфера житлового будівництва, ключовим завданням якої є забезпечення існування належного житлового фонду, необхідного для життєзабезпечення населення країни [4; 15].

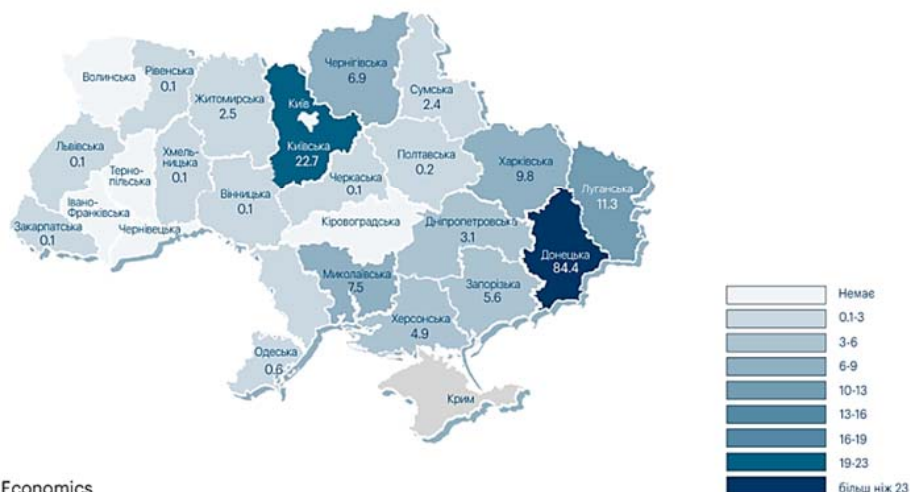
Так, на нашу думку, фінансові інструменти житлового будівництва є особливим видом фінансової угоди, яка реалізується в межах відповідного фінансового механізму, в результаті використання яких посилюється взаємодія суб'єктів житлового будівництва з оточуючим середовищем, відбувається трансформації фінансових активів і зобов'язань, здійснюється стимулювання фінансової та виробничої активності житлового будівництва.

За даними Київської школи економіки станом на середину 2023 року обсяг прямих збитків, якого зазнав житловий фонд нашої держави внаслідок

повномасштабної війни, перевищив \$54 млрд, при цьому вони займають третю частину у загальному обсязі збитків завданих інфраструктурі та активам України. При цьому, загальна кількість пошкоджених об'єктів житлового фонду перевищує 163 тис., а їх площа перевищує 87 млн кв. м, або 8,6% від загальної площі житлового фонду України. Найбільшого руйнування житлового фонду зазнали Донецька, Луганська, Харківська, Київська, Запорізька, Миколаївська, Херсонська та Чернігівська області, рис. 1 [9].

Наявні значні обсяги руйнувань житлової інфраструктури, потребують невідкладних кроків спрямованих на її відновлення, з метою забезпечення населення країни житловим фондом на принципах доступності, безпечності, багатофункціональності та якості. Водночас, зважаючи на масштаби житлового фонду, обсяг якого необхідно відновити, найбільшою перешкодою на даному шляху для сфери житлового будівництва, окрім військових

Розподіл областей за кількістю зруйнованого або пошкодженого житла, тис. од.

Source: Kyiv School of Economics

Рис. 1. Географічне районування областей за обсягами збитків завданих житловій інфраструктурі України [9]

ризиків, залишається питання належного фінансового забезпечення галузі.

Саме тому, питання трансформації фінансового інструментарію, розвитку фінансового інжинірингу набуває особливого значення, рис. 2.

За даних умов, особливої уваги набуває необхідність розвитку фінансового інжинірингу, або розробки нових та трансформація наявних фінансових технологій з метою розв'язання фінансових проблем та підвищення ефективності використання наявних фінансових ресурсів.

Незважаючи на системні військові ризики, які на даний час постають перед сферою житлового будівництва, повна або часткова зупинка процесів створення нового або відновлення наявного житлового фонду може спричинити ще більшу загрозу не лише для національної економіки, але і для повноцінного життєзабезпечення суспільства.

Фінансовий інжиніринг в сфері житлового будівництва має бути спрямований на забезпечення максимальної ефективності використання наявних фінансових ресурсів, а також варіації механізмів посилення її фінансового потенціалу, в тому числі за рахунок максимального залучення фінансових технологій міжнародних партнерів.

Висновки з проведеного дослідження. Необхідність системного розвитку житлового будівництва в умовах сьогодення, обумовлена значною потребою населення країни у житловому фонді відповідної якості. Наявність значних обсягів руйнування житлового фонду та критичної інфраструктури внаслідок військової агресії, а також значний рівень зношення частини наявного, обу-

мовлюють необхідність трансформації існуючих підходів до фінансового забезпечення даного процесу. Водночас, трансформації повинні підлягати як підходи до самого процесу будівництва, спрямовані на поєднання доступності, функціональності та безпечності житлового фонду, так і підходи до фінансового забезпечення процесів будівництва, набуття права потенційними власниками на володіння житловим фондом. Враховуючи складність даного питання, а також його важливе значення та системний вплив на функціонування національної економіки та забезпечення безпеки держави, його вирішення повинно перебувати в площині відповідного фінансового механізму розвитку житлового будівництва, посиленого необхідним фінансовим інструментарієм.

Спроможність фінансового інструментарію механізму розвитку житлового будівництва активізувати відповідні економічні відносини за рахунок перерозподілу фінансових ресурсів на фінансовому ринку забезпечить не лише результативне функціонування будівельної галузі, але також стимулюватиме оновлення житлового фонду в країні, здійснить позитивний вплив на стан національної економіки та рівень життєзабезпечення суспільства.

Водночас складність вирішення проблеми розвитку житлового будівництва потребує застосування не лише традиційних фінансових інструментів, але також застосування їх похідних, з метою максимального задоволення наявних потреб всіх її учасників, що може бути реалізовано за рахунок фінансового інжинірингу.

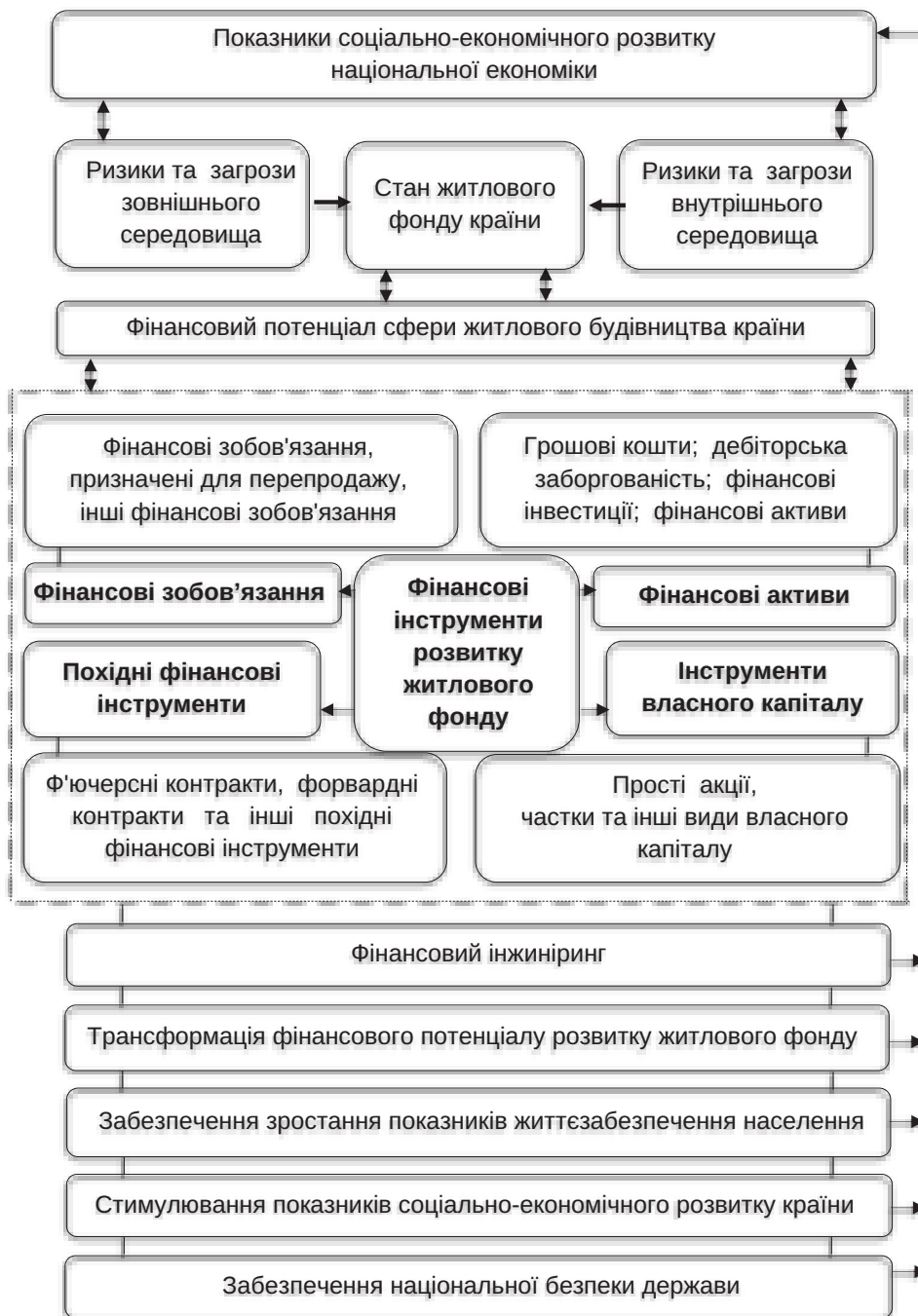

Рис. 2. Роль фінансового інструментарію у розвитку житлового будівництва країни

Джерело: розроблено автором на основі [5; 7; 14]

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Данилевич А.П. Фінансові інструменти: особливості визначення, класифікації та обігу. *Наукові праці НДФІ*. 2009. № 1(46). С. 64–74.
 2. Драган І.О. Модернізація житлово-комунального господарства в Україні: теорія, методологія, практика державного управління [Монографія]. Донецьк : Південний-Схід, 2010. 401 с.
 3. Дропа Я.Б. Фінансові інструменти формування ресурсів у національній економіці в умовах глобалізації. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. № 16. С. 682–687.

4. Забаштанський М.М. Концесійні відносини: фінансові детермінанти розвитку в Україні: [монографія]. Київ : Кондор-видавництво, 2016. 382 с.
 5. Забаштанський М.М., Забаштанська Т.В., Роговий А.В. Роль економічної діагностики у забезпеченні ефективності концесійної діяльності. *Проблеми і перспективи економіки та управління: науковий журнал. Чернігів: Черніг. нац. технол. ун-т.*, 2015. № 3(3). С. 259–264
 6. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л., Смовженко Т.С. Фінансовий словник 3-є вид., випр. та доп. Київ : Знання, 2000. 587 с.

7. Кравченко В.І., Паливода К.В., Полянченко В.А. «Основи житлової економіки»: [навч. посіб.]. Київ: Основа, 2007. 416 с.

8. Кравченко В.І., Паливода К. В. Фінансування будівництва житла: ч. 2. Новітні тенденції. Київ: Вид. дім "Києво-Могилянська академія", 2006. 132 с.

9. Офіційний сайт Київської школи економіки. URL: <https://kse.ua/ua/about-the-school/news/ponad-54-mlrd-zbitki-zhitlovogo-fondu-ukrayini-vnaslidok-povnomasshtabnoyi-viyini-na-kinets-travnya-2023-roku/>

10. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua>

11. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти», затверджене Наказом Міністерства фінансів України № 559 від 30.11.2001. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01>.

12. Поляк Н.П. Кредитні інструменти розвитку реальної економіки в Україні: дис. кандидата економічних наук: спец. 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит» / Н.П. Поляк; ДВНЗ «Університет банківської справи». К., 2016. 223 с. URL: [http://ubs.edu.ua/images/PDF/disser_Polyak_15.04.new__1%20\(1\).pdf](http://ubs.edu.ua/images/PDF/disser_Polyak_15.04.new__1%20(1).pdf).

13. Прокопенко В.Ю. Фінансово-кредитні інструменти на ринку нерухомості: дефініційні аспекти. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія «Економічна»*. 2014. № 1. С. 247–259.

14. Роговий А.В, Дубина М.В. Забезпечення соціальним житлом як складова житлової політики України в умовах євроінтеграції. *Проблеми і перспективи економіки та управління*, 2023 р.

15. Стащук О. Кредитування як метод фінансування житлового будівництва. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2019. С. 127–132.

16. Унінець-Ходаківська В.П. Ринок фінансових послуг: теорія і практика: [навч. посіб.] В.П. Унінець-Ходаківська, О.І. Костюкевич, О.А. Лятамбор. Київ: ЦНЛ, 2009. 392 с.

REFERENCES:

1. Danylevych A.P. (2009) Finansovi instrumenty: osoblyvosti vyznachennia, klasyfikatsii ta obihu [Financial instruments: features of definition, classification and circulation]. *Naukovi pratsi NDFI*, vol. 1(46), pp. 64–74. [in Ukrainian].

2. Draghan I.O. (2010) Modernizacija zhytlovo-komunalnogo gospodarstva v Ukraini: teorija, metodologija, praktyka derzhavnogo upravlinnja [Modernization of housing and communal services in Ukraine: theory, methodology, practice of public administration]. Monografija. Doneck: Pivdenyi-Skhid. 401 p. [in Ukrainian].

3. Dropa Ya.B. (2017) Finansovi instrumenty formuvannia resursiv u natsionalni ekonomitsi v umovakh hlobalizatsii [Financial instruments for the formation of resources in the national economy in the conditions of globalization]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*, vol. 16, pp. 682–687. [in Ukrainian].

4. Zabashtanskyi M.M. Koncesijni vidnosyn: finansovi determinanty rozvytku v Ukraini [Concession relations: financial determinants of development

in Ukraine]. Monografija. Kyiv: Kondor-vydavnytstvo. 382 p. [in Ukrainian].

5. Zabashtanskyi M.M., Zabashtanska T.V., Rohovy A.V. (2015) Rol ekonomichnoi diahnostyky u zabezpechenni efektyvnosti kontsesiinoi diialnosti [The role of economic diagnostics in ensuring the efficiency of concession activities]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnja: naukovyi zhurnal. Chernihiv: Chernih. nats. tekhnol. un-t.*, vol. 3(3), pp. 259–264. [in Ukrainian].

6. Zahorodnii A.H., Vozniuk H.L., Smovzhenko T.S. (2000) Finansovy slovnyk [Financial Dictionary]. 3-ye vyd., vypr. ta dop. Kyiv: Znannia. 587 p. [in Ukrainian].

7. Kravchenko V.I., Palyvoda K.V., Polianchenko V.A. (2007) «Osnovy zhytlovoi ekonomiky»: [навч. посіб.]. Київ: Основа, 416 p. [in Ukrainian]

8. Kravchenko, V.I., Palyvoda, K.V. (2006). Finansuvannia budivnytstva zhytla: ch. 2. Novitni tendentsiyi [Financing of housing construction: part 2. Recent trends]. Kyiv: Kyievo-Mohylianska akademija [in Ukrainian].

9. Ofitsiyni sait Kyivskoi shkoly ekonomiky [Official website of the Kyiv School of Economics]. Available at: <https://kse.ua/ua/about-the-school/news/ponad-54-mlrd-zbitki-zhitlovogo-fondu-ukrayini-vnaslidok-povnomasshtabnoyi-viyini-na-kinets-travnya-2023-roku/> [in Ukrainian].

10. Ofitsiyni sait Natsionalnoho banku Ukrainy [Official website of the National Bank of Ukraine] Available at: <http://www.bank.gov.ua> [in Ukrainian].

11. Polozhennia (standart) bukhgalterskoho obliku 13 «Finansovi instrumenty» [Regulation (standard) of accounting 13 "Financial instruments"], zatverdzhene Nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy № 559 vid 30.11.2001. Available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01>. [in Ukrainian].

12. Poliak N.P. (2016) Kredytni instrumenty rozvytku realnoi ekonomiky v Ukraini [Credit instruments for the development of the real economy in Ukraine]: dys. ... kandydata ekonomichnykh nauk: spets. 08.00.08 «Hroshi, finansy i kredyt». DVNZ «Universytet bankivskoi spravy». 223 p. Available at: [http://ubs.edu.ua/images/PDF/disser_Polyak_15.04.new__1%20\(1\).pdf](http://ubs.edu.ua/images/PDF/disser_Polyak_15.04.new__1%20(1).pdf). [in Ukrainian].

13. Prokopenko V.Iu. (2014) Finansovo-kredytni instrumenty na rynku nerukhomosti: definitsiini aspekty [Financial and credit instruments in the real estate market: definitional aspects]. *Naukovyi visnyk Lvivskoho derzhavnogo universytetu vnutrishnikh sprav. Seriya «Ekonomiczna»*, vol. 1, pp. 247–259. [in Ukrainian].

14. Rohovy A.V, Dubyna M.V. (2023) Zabezpechennia sotsialnym zhytлом yak skladova zhytlovoi polityky Ukrainy v umovakh yevrointehratsii [Provision of social housing as a component of Ukraine's housing policy in the conditions of European integration]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnja*, vol. 1 (33). [in Ukrainian].

15. Stashchuk O. (2019) Kredytuvannia yak metod finansuvannia zhytloвого budivnytstva [Lending as a method of financing housing construction]. *Ekonomicnyi chasopys Shkivnoievropaiskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky*, pp. 127–132. [in Ukrainian].

16. Unynets-Khodakivska V.P., Kostyukevych O.I., Liatambor. O.A. (2009) Rynok finansovykh posluh: teoriia i praktyka [Market of financial services: theory and practice]: [навч. посіб.] К.: ТSNL. 392 p. [in Ukrainian].